

1

DRAMMEN KOMMUNE

UTSKRIFT AV MØTEBOK / Formannskapet - driftsstyret for økonomi og plansaker.

Saksnr:	34/08	Saksbeh.	Steinar Valset
Arkivsaksnr.	08/7328-2	Org.enhet	Plan og økonomi
Møtedato	15.04.2008	Utvalg	Formannskapet - driftsstyret for økonomi og plansaker.

HØRINGSSVAR - ENDRINGER AV INDUSTRIKONSESJONSLOVEN OG VASSDRAG- REGULERINGSLOVEN

Vedtak:

Drammen kommune stiller seg grunnleggende positiv til modellen og forslagene som Olje- og energidepartementet har fremsatt i høringsnotat av 14. mars 2008. Det vises for øvrig til brev av 10.04.08 fra Energiselskapet Buskerud AS.

Behandling:

Freddy Hoffmann, FrP, fremmet følgende forslag:

Formannskapet i Drammen kommune mener regjeringen fører en vannkraftpolitikk uten industriperspektiv. Regjeringens hjemfallsopplegg er ideologisk fundamentert, uten tanke på konsekvensene for norsk industri. Det offentlige eier i dag ca 87 % av norsk vannkraft. Regjeringen ønsker nå å overta eierskapet til ytterligere 7 % av vannkraften som norsk industri eier. Regjeringen går til kamp for å frata industrien eierskap til billig vannkraft, som har vært en forutsetning for å bygge kraftkrevende industri i Norge. Regjeringen har ikke evnet å legge frem et industrikraftregime, og nå ønsker de å konfiskere vannkraften fra industrien. Regjeringens politikk øker industriens økonomiske risiko ved at de mister kontroll på kraftproduksjonen. Dette setter for eksempel Norsk Hydros investeringer i økt aluminiumsproduksjon i fare. 2/3 av industriens vannkraft eies av Hydro, hvor staten er hovedaksjonær. Industriens vannkraft er med andre ord i trygge hender, og det virker rent ideologisk motivert når regjeringen skal ha også denne kraften under statlig kontroll. Offentlig eierskap til vannkraften har ikke hatt som mål å gi den norske befolkningen billig kraft. Formannskapet i Drammen kommune ønsker å sikre nasjonalt eierskap til vannkraften, men det kan innfris uten at staten må eie alle vannkraftverk. Gjennom konsesjons- og skattelovgivning kan det offentlige sikre at bruken av vannressursene og overskuddet fra kraftproduksjonen kommer fellesskapet til gode. Videre kan man bruke offentlig forkjøpsrett til å sikre politiske mål dersom dagens private aktører ønsker å selge.

Ved votering ble innstillingen vedtatt med 13 stemmer (6H, 1KrF, 5AP, 1SV) mot 2 stemmer (2FrP) som ble avgitt for forslaget fra Freddy Hoffmann, FrP.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Steinar Valset	Arkiv:	S01 &13
Arkivsaksnr.:	08/7328-1	Dato:	15.04.08

HØRINGSSVAR - ENDRINGER AV INDUSTRIKONSESJONSLOVEN OG VASSDRAG-REGULERINGSLOVEN

Innstilling til formannskapet (driftsstyret for økonomi- og plansaker):

Drammen kommune stiller seg grunnleggende positiv til modellen og forslagene som Olje- og energidepartementet har fremsatt i høringsnotat av 14. mars 2008. Det vises for øvrig til brev av 10.04.08 fra Energiselskapet Buskerud AS.

Nils Fr. Wisløff
Rådmann

Kari Høyer
Kommunaldirektør

Bakgrunn for saken

Olje- og energidepartementet har lagt frem høringsutkast til lovendringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven som legger til grunn at landets vannkraftressurser skal tilhøre allmennheten og forvaltes til felles beste. Dette skal sikres ved eierskap i hovedsak ligger på offentlige hender i form av stat, kommune og fylkeskommune.

Lovendringene har sin bakgrunn i dom i EFTA-domstolen 26. juni 2007 om hjemfallssaken. EFTA-domstolen definerte den norske hjemfallsretten inn under EØS-avtalen og stemplet den som ulovlig. EFTA-domstolen sa imidlertid ikke nei til hjemfall, men krevde likebehandling blant aktørene.

10. august 2007 vedtok regjeringen en provisorisk ordning der private ikke lenger kan få konsesjon til å erverve vannressurser eller kraftverk. Etter regjeringens vurdering var dette i samsvar med EØS-avtalen og premisene i EFTA-dommen. Private kunne eie inntil 1/3 i offentlig eide kraftverk, som før. Den provisoriske ordningen skulle erstattes av permanent lovgivning. Disse forslagene til lovendring er nå til høring.

Forslaget går i hovedsak ut på:

Landets vannkraftressurser skal tilhøre offentlig eierskap ved stat, kommune og fylkeskommune. Reglene omtales som konsolideringsmodellen og er en videreføring av den midlertidige anordningen fra 10. august 2007.

Kjernen i modellen innebærer at:

- Nye ervervskonsesjoner kan ikke gis til andre enn offentlige aktører
- Erverv av hjemfalte 1) vannfall og kraftverk begrenses til offentlige aktører
- Adgangen til tilbakesalg/leie etter foregrepet hjemfall opphører 2)
- Salg av mer enn 1/3 av offentlig eide vannfall og kraftverk til private forbys 3)

1) Hjemfallsinstituttet er nedfelt i konsesjonsreglene for erverv av vannfall og regulering av vassdrag. Hjemfall betyr at hele anlegget - dvs vannfall, dammer, reguleringsanlegg og tilhørende kraftproduksjonsanlegg - tilfaller staten vederlagsfritt etter utløp av en konsesjonsperiode på 60 år. Etter dagens regler gjelder dette imidlertid bare for anlegg som er eid av private eller utlendinger. Anlegg som er eid av det offentlige, dvs staten, kommuner og fylkeskommuner, er untatt fra hjemfall og har evigvarende konsesjon

2) Det ble tidligere innført en hjemmel i industrikonsesjonsloven § 41 og vassdragsreguleringsloven § 20 a som åpnet adgang for staten til å treffe bindende forhåndsavtaler med konsesjonæren om erverv av bruksrett til vannfallet med anlegg for en ny konsesjonsperiode etter at hjemfall hadde funnet sted, såkalt foregrepet hjemfall. Det ble gitt anledning til å inngå slike avtaler inntil 25 år før utløpet av konsesjonstiden.

3) Ordningen med at private aktører fortsatt kan eie inntil 1/3 av aksjene eller partene i en offentlig virksomhet videreføres, men det vil ikke være tillatt at de private øker sin eierandel utover 1/3. Reglene som begrenser det private eierskapet til 1/3 innskjerpes for å sikre at det offentlige eierskapet til vannfalleiende selskap reelt sett er minst 2/3.

For offentlige eiere av vannkraftverk innebærer modellen få endringer. Konsesjoner gitt til offentlige virksomheter vil fortsatt gjelde uten tidsbegrensning, og det innføres ikke hjemfall.

For private eiere av kraftverk med hjemfallsvilkår innebærer modellen heller ingen direkte endringer i de eksisterende konsesjoner. Den viktigste forskjellen vil være at muligheten for å oppnå en ny konsesjon for en periode på 50 år gjennom foregrepet hjemfall bortfaller. De private eierne av vannfall og kraftverk med hjemfallsvilkår kan etter høringsutkastet bare overdra eierskapet til offentlige aktører.

Regjeringen mener modellen vil gi faste rammevilkår for aktørene i kraftsektoren og vil ikke utløse salgspres. Samtidig er modellen ikke til hinder for fortsatt omsetning og restrukturering innenfor den offentlige eiersfære.

Vurdering

Rådmannen viser til foreløpig uttalelse fra Kommunenes Sentralforbund og sekretariatet for Samarbeidende kraftfylke (vedlegg 3 og 4). Disse stiller seg i hovedsak positive til den foreslåtte modell for regulering av krafteierskap i Norge. Energiselskapet Buskerud AS er også grunnleggende positiv til modellen og forslagene som departementet har fremsatt i sitt høringsnotat (vedlegg 5). Rådmannen stiller seg bak disse vurderingene og anbefaler at kommunen avgir en positiv uttalelse.

Vedlegg:

1. Høringsnotat fra Olje og energidepartement
2. Pressemelding fra OED datert 14.03.08
3. Foreløpig uttalelse fra KS i Kommunal rapport
4. Notat fra sekretariatet for Samarbeidende kraftfylke
5. Uttalelse fra Energiselskapet Buskerud AS

Kontaktperson.:

Deres referanse:

Vår referanse:
1131466Dato:
2008-04-10

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTETS HØRINGSNOTAT AV 14 MARS 2008 - INNSPILL TIL HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Olje- og energidepartementets høringsnotat av 14. mars 2008 med høringsfrist frem til 30. april.

INNLEDNING

Energiselskapet Buskerud ønsker innledningsvis å uttrykke at vi stiller oss grunnleggende positive til modellen og forslagene som departementet har fremsatt i høringsnotatet av 14. mars 2008.

Vi ønsker i vår høringsuttalelse å ta opp to forhold: For det første hvordan det offentlige eierskapet skal beregnes. For det andre ønsker vi å understreke viktigheten av at det utarbeides gode leieordninger.

KRAVET TIL REELT OFFENTLIG EIERSKAP – DEFINISJONEN AV OFFENTLIGE AKTØRER

Forslaget til ny § 2 første ledd

Konsolideringsmodellen viderefører adgangen til inntil 1/3 privat eierskap i kraftselskapene. Sagt på en annen måte videreføres grunnkravet om offentlig eierskap til 2/3 av kapital og stemmer i et selskap for at selskapet skal anses som en offentlig aktør.

Forslaget til ny § 2 første ledd innebærer at det såkalte "blokkprinsippet" (minst 2/3 stemmer og kapital) som har vært lagt til grunn i praksis siden midt på 1990-tallet ikke lenger skal gjelde. I stedet introduseres en bestemmelse hvor spørsmålet om et selskap er offentlig og dermed kan få konsesjon etter § 2 beror på følgende svært skjønsmessige vurdering fra departementets side:

"...dersom organiseringen er forenlig med formålet om offentlig eierskap og bakenforliggende eierinteresser er av en slik art at kravet til reelt offentlig eierskap åpenbart må anses å være oppfylt"

Olje- og energidepartementets begrunnelse for å forlate blokkprinsippet, er at dagens regler gir "muligheter til omgåelser og utvanning av eierskapet som ikke vil være i samsvar med formålet om et reelt offentlig eierskap til vannkraftressursene" gjennom eksempelvis etablering av "inntil 1/3 privat eierskap i alle ledd i en større sammenhengende kjede av selskaper over det direkte vannfalleiende selskap", jf høringsnotatet på s 48.

Energiselskapet Buskerud viser videre til departementets forutsetning i høringsnotatet på side 42-43 om at de selskaper som i dag har status som offentlige i industrikonsesjonsloven ikke skal få endret sin konsesjonsrettslige status som følge av lovendringen.

Energiselskapet Buskerud har vanskelig for å se at det foreligger noen reell fare for at "blokkprinsippet" vil tilrettelegge for noen omgåelse og utvanning av eierskapet fremover i tid. Det er i den forbindelse grunn til å minne om at blokkprinsippet – som ble klarlagt gjennom praksis i 1997 overfor Energiselskapet Buskeruds rettsforgjenger – så langt ikke har medført noen omgåelse og utvanning av eierskapet til norske kraftressurser.

En opphevelse av "blokkprinsippet" og en innføring av en skjønnsmessig regel vil etter Energiselskapet Buskeruds oppfatning innebære at en vil kunne komme opp i uklare situasjoner som vil kunne være uheldig for selskapet. Vi mener derfor at den beste løsningen er å videreføre dagens regler. Det etablerte systemet er enkelt og klart, det ivaretar behovet for offentlig kontroll med vannkraftressursene og det gir forutberegnelighet for aktører og myndigheter.

Hvis det innføres en skjønnsmessig regel har Energiselskapet Buskerud vanskelig for å se hvorfor begrepet "åpenbart" skal benyttes.

"reelt offentlig eierskap åpenbart må anses å være oppfylt"

Slik vi ser det må man enten ha en skjønnsmessig regel som forutsetter en konkret vurdering, eller en klar og fast regel som blokkprinsippet. Med blokkprinsippet vil det være åpenbart om et bestemt selskap er offentlig eller ikke, mens med en skjønnsregel vil det nettopp *ikke* være åpenbart, fordi det forutsettes en nærmere konkret vurdering av om de hensyn som ligger til grunn for kravet om reelt offentlig eierskap er oppfylt. Det foreslås derfor sekundært at ordet "åpenbart" tas ut.

VARSELEDE REGLER OM LEIEORDNINGER – LEIE AV KRAFTPRODUKSJONSANLEGG

Energiselskapet Buskerud understreker viktigheten av departementets forslag om å gi adgang til utleie av kraftproduksjon som en integrert del av konsolideringsmodellen, jf omtalen av hovedprinsippene i en slik ordning i høringsnotatets pkt 5.5.3 på side 52-53.

Etter Energiselskapet Buskeruds oppfatning er det viktig å legge til rette for leieordninger. Dette vil blant annet gjøre det mulig å få til optimalisering av driftsforhold eksempelvis gjennom å se driften i én vannstreng i sammenheng uavhengig av eierskap. Videre vil det legges til rette for opprettelse av rasjonelle og effektive driftsenheter som kan stå for kompetanseutvikling innen vassdragsdrift. Gode leieregler kan også legges til rette for opprettelse av større produksjonsenheter som kan sette sammen vannkraftporteføljer med andre energibærere.

Energiselskapet Buskerud viser også til at leieordninger kan bidra til å legge til rette for og sikre at kraftkrevende industri kan få langsiktige og forutsigbare rammevilkår med hensyn til krafttilgang.

Med vennlig hilsen
Energiselskapet Buskerud AS

Pål Skjæggestad
konsernsjef

Kjell Nilsen
Konserndirektør for HR og samfunnskontakt